مجموعه سوالات امتحانات نهایی

به همراه راهنمای تصحیح

آموزشگاه امام رضا (ع)

منطقه : فریمان

تدوین : محمدرضا الوندی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	**نام و نام خانوادگی** :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۳۰ / ۲ / ۱۴۰۰**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد.** الف) حملِ «جسم» بر «مداد و خودکار» به دلیل نیاز دارد. ب) برگهٔ امتحانی که در زیر دست شما است، «واجب الوجود بالغیر » است. ج) رابطهٔ علّیت، رابطه‌ای وجودی است، مانند رابطه‌ای که میان دو دوست وجود دارد. د) فارابی برای ابطال تسلسل علل نامتناهی از این مقدمه استفاده کرد که « هر معلولی باید علّتی داشته باشد».	۱
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.** الف) بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریهٔ «.....» معروف است، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلُّق به ذات الهی است. ب) از نظر هراکلیتوس، «.....»، هم به معنای عقل به عنوان حقیقتی متعالی و برتر است و هم به معنای نُطق و سخن. ج) در نزد حکمای ایران باستان، ..... که همان خداست، با خرد و اندیشهٔ خود، جهانیان و وجدان‌ها و خردها را آفریده است. د) سهروردی، کسانی را که هم در صُوَرِ برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند، «.....» می‌نامد. هـ) «وجود» که محور فلسفهٔ مشائی و« نور» که اساس فلسفهٔ اشراقی بودند، در فلسفهٔ ..... به هم رسیده و یکی شدند.	۱/۲۵
۳	**گزینهٔ درست را انتخاب کنید.** الف) در قرن ۱۳ میلادی فلاسفهٔ غرب، از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفهٔ (۱: افلاطون ۲: ارسطو) آشنا شدند. ب) از نظر فلاسفهٔ مسلمان، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱: حس و تجربه ۲: عقل) صورت می‌گیرد. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده، ویژگیِ (۱: بدن ۲: نفس) است. د) در فلسفهٔ سهروردی، عالم ماده (۱: مغرب کامل ۲: مغرب وسطی) نام دارد.	۱
۴	**بر اساس نسبت‌های سه‌گانه در قضایا، جدول را کامل کنید.** الف: ..... — مثال برای رابطهٔ امکانی — ج: ..... عدد ۲۵ فرد است. — ب: ..... — مربع، سه ضلعی است.	۰/۷۵
۵	**هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف دربارهٔ خدا است؟** الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است. ب)تصور انسان از یک موجود علیم و قدیر و نامتناهی، از جانب خداوند داده شده است. ج) ایمان هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان عطا می‌کند. ۱- کرکگور ۲- افلاطون ۳- کانت ۴- دکارت	۰/۷۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید.	
۶	وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات را به ترتیب بنویسید.	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	**نام و نام خانوادگی** :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۳۰ / ۲ / ۱۴۰۰**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **نوبت خرداد** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۷	چهار مورد از ویژگی‌های موجوداتِ عالمِ عُقول از نظر فلاسفهٔ الهی را بنویسید.	۱
۸	ارسطو بر چه مبنایی، عقل را به «نظری» و «عملی» تقسیم می‌کند؟	۰/۵
۹	دو شکلِ مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید.	۱
۱۰	با توجه به نظر فیلسوفانِ مسلمان دربارهٔ «عقلِ فَعّال» به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) وظیفهٔ آن چیست؟ ب) مقام آن نسبت به انسان مانند چه چیز است؟	۱
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید.	
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «منشأ اعتقاد به علیّت در نزد انسان» توضیح دهید.	۱/۵
۱۲	«برهان حرکتِ ارسطو» مبنی بر اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱
۱۳	«برهان وجوب و امکانِ ابن سینا» را شرح دهید.	۱/۵
۱۴	دکارت «عقل» را به کدام معنا به کار می‌برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است؟	۱/۵
۱۵	تفاوت «عقلِ هیولانی» و «عقل بالفعل» را توضیح دهید.	۱/۵
۱۶	با توجه به نظر ابن سینا دربارهٔ طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) تعریف طبیعت : ب) علت نامگذاری آن :	۱/۵
۱۷	«اصالت ماهیت» و «اصالت وجود» را تعریف کنید و یک فیلسوف از طرفداران هر یک از این دو نظریه را نام ببرید.	۲
۱۸	در فلسفهٔ ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، تعدُّد و تکثُّر در عالم چگونه تبیین می‌شود؟ (بدون ذکر تشبیه)	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروزباشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) غلط ص ۵ ب) صحیح ص ۱۱ ج) غلط ص ۱۴ د) صحیح ص ۴۲ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) امکان فقری (فقر وجودی) ص ۴۶ ب) لوگوس ص ۵۵ ج) مزدا ص ۵۵ د) حکیم متأله ص ۸۵ هـ) صدرائی (یا ملاصدرا یا حکمت متعالیه) ص ۹۶ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۳	الف) ۲) ارسطو ص ۷ ب)۱) حس و تجربه ص ۱۸ ج)۲) نفس ص ۳۶ د)۱) مغرب کامل ص ۸۴ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) رابطهٔ وجوبی ب) انسان شاعر است. (یا هر مثال درست دیگر) ج) رابطه امتناعی ص ۹ و۱۰ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف)۲- افلاطون ص ۳۲ ب) ۴- دکارت ص ۳۵ ج) ۱- کرکگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۶	وجود – ماهیت ص ۳	۰/۵
۷	در قید زمان و مکان نیستند. – از ماده و جسم مجردند. -در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. - علم آنها شهودی است. - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. - همان فرشتگان هستند. - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود. (۴ مورد کافی است) ص ۵۴ هر مورد ۰/۲۵	۱
۸	بر اساس کاری که عقل انجام می دهد. ص ۵۶	۰/۵
۹	تنگ و محدود کردن دایرهٔ اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (یا: برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد.) مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (یا: مخالفت با فلسفه که عالی ترین شکل تعقُّل است.) ص ۵۹ هر مورد ۰/۵	۱
۱۰	الف) عامل فیض رسانی به عقل انسان‌ها (یا: واسطهٔ فیض هستی میان مراتب بالاتر از خود و عالم طبیعت و انسان) ص ۶۲ ب) آفتاب نسبت به چشم ص ۶۳ هر مورد ۰/۵	۱
۱۱	به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است، اما اصل علیّت و رابطهٔ ضروری میان علّت و معلول را نمی‌توان از حس و تجربه بدست آورد. ۰/۵ از نظر او اعتقاد به علیّت در نزد انسان، ناشی از عادت دهنی است ۰/۵ که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سر هم آمدن پدیده ها است. ۰/۵ ص ۱۶	۱/۵
۱۲	ارسطو معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرِّکی است که خود آن محرِّک، حرکت نداشته باشد، ۰/۲۵ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرِّک دیگر است ۰/۲۵ و این سلسلهٔ محرِّک ها تا بی نهایت جلو خواهد رفت ۰/۲۵ و چنین تسلسلی عقلاً محال است. ۰/۲۵ ص ۳۴	۱
۱۳	ابن سینا می‌گوید وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ممکن الوجود بالذات هستند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس: موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته‌اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۴	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۴	دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد. نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان۰/۵ او به همهٔ توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ ص ۵۸	۱/۵
۱۵	اولین مرحلهٔ عقل، «عقل هیولانی» نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ ۰/۲۵ امّا استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. ۰/۲۵ مانند انسانی که تازه متولد شده است. ۰/۲۵ سومین مرحله، «عقل بالفعل» نام دارد. ۰/۲۵ در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیّت رسیده ۰/۲۵ و با تمرین و تکرار، دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۲۵ ص ۶۴	۱/۵
۱۶	الف) تعریف طبیعت: مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۰/۵ ب) علت نامگذاری آن: علّت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند ۰/۵ و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. ۰/۵ ص ۸۰ و ۸۱	۱/۵
۱۷	به نظر طرفدارانِ «اصالت ماهیت»، امر واقعی خارجی، مصداق ماهیّت است؛ ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است، ماهیّت است نه وجود ۰/۲۵ و «وجود» صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۲۵ به نظر طرفداران «اصالت وجود»، وجود است که اصیل و واقعی است ۰/۲۵ و واقعیّت خارجی، مابه ازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ پس وجود اصالت دارد نه ماهیّت . ۰/۲۵ فیلسوفِ معتقد به اصالت ماهیت: میرداماد ۰/۲۵ – فیلسوفِ معتقد به اصالت وجود: ملاصدرا ۰/۲۵ ص ۹۳	۲
۱۸	از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، امّا این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدّت و ضعف است . ۰/۲۵ وجود که حقیقت واحدی است، در تجلیّات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود ۰/۲۵ و هر مرتبه ای از وجود، به میزان درجهٔ وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. ۰/۲۵ ص ۹۵	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

سربلندو پیروزباشید.

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۲۰ / ۶ / ۱۴۰۰**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **نوبت شهریور** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد.** الف)در عالم خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم و آنها دو مفهوم مختلف از یک موجود واحدند. ب) از نظر فیلسوفان مسلمان، انسان به طور مادرزادی با اصل علیّت آشنا است. ج) فیلسوف کسی است که هیچ عقیده‌ای دربارهٔ وجود خداوند نداشته باشد. د) یکی از کاربردهای عقل در فلسفه، همان توانمندی است که به کمک آن استدلال می‌کنیم.	۱
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.** الف) کودک با استفاده از کلمهٔ «این» یا «آن» نشان می‌دهد که از .....اِ اشیاء آگاه است. ب) در قضیهٔ «دیوارِ خانهٔ ما سفید است»، رابطهٔ محمول با موضوعِ خود، رابطهٔ ..... است. ج) برخی جریان‌های مخالفِ عقل در جهان اسلام، معتقد بودند که استفاده از روش‌های عقلی در مسائلِ ..... کاربردی ندارد. د) ابن سینا آخرین دیدگاه‌های خود در باب حکمت و فلسفه را در کتابِ «.....» بیان کرده است.	۱
۳	**گزینهٔ درست را انتخاب کنید.** الف) از طریق اصلِ (۱: سنخیّتِ ۲: ضرورتِ) علّت و معلول است که می‌توان برای نظم دقیق جهان، پشتوانهٔ عقلی قائل شد. ب) ابن سینا برای اثبات وجودِ خداوند از دو مفهومِ (۱: علّت و معلول ۲: وجوب و امکان) استفاده کرد. ج) فیلسوفان از طریقِ (۱: شهود ۲: دلیل و برهان) وجودِ «عالمِ عقول» را اثبات می‌کنند. د) در اندیشهٔ حکمای ایران قدیم، (۱: مزدا ۲: لوگوس) همان خداوند است. هـ) سهروردی در فلسفهٔ خود، از مفهومِ (۱: نور ۲: وجود) استفاده می‌کند.	۱/۲۵
۴	**رابطهٔ وجود با هر یک از موضوعات زیر از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟** سیاهِ سفید | دریایی از جیوه | پرنده الف: ..... | ب: ..... | ج:	۰/۷۵
۵	**هر یک از عباراتِ زیر، نظر کدام فیلسوف دربارهٔ خدا است؟** الف)وجودِ حرکت در عالم، نیازمندِ یک محرِّکی است که خودِ آن، حرکت نداشته باشد. ب)وجودِ جهانی ماورای دنیای مادی، مشروط به وجودِ خدائی جاودان و نامتناهی است. ۱- کانت ۲- ارسطو ۳- افلاطون	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید.	
۶	چرا در حملِ «شکلِ سه ضلعی» بر «مثلث»، نمی‌توان از دلیلِ حمل سؤال کرد؟	۰/۵
۷	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه‌های معنوی و عشق و عرفان برای باور به خداوند استفاده کردند، نام ببرید.	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۲۰ / ۶ / ۱۴۰۰**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **نوبت شهریور** ماه سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۸	در دورهٔ دومِ حاکمیّت کلیسا، حکمای مسیحی تحت تأثیرِ کدام عامل، به عقل و تبیین عقلانیِ مسائلِ دینی روی آوردند؟	۰/۵
۹	از نظر ابن سینا و فارابی، اولین مخلوقِ خداوند چه نام دارد و دارای چه ویژگی است؟	۰/۵
۱۰	از نظر فیلسوفانِ مسلمان، سه راهِ رسیدن به حقیقت، که در موضوعاتِ مشترک حتماً به یک نتیجه می‌رسند، کدامند؟	۰/۷۵
۱۱	از نظر سهروردی، کسی که هم در صُورِ برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته، چه نام دارد؟	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید.	
۱۲	رابطهٔ علیّت را تعریف نموده و تفاوت آن را با سایر روابط با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۳	استدلال دکارت بر اثبات وجود خداوند را، توضیح دهید.	۱
۱۴	صدر المتألّهین بر اساس نظریهٔ «امکان فقری» چه استدلالی ارائه کرده؟ آن را شرح دهید.	۱/۵
۱۵	«عقل نظری» و «عقل عملی» را از نظر ارسطو با ذکر مثال تعریف کنید.	۱/۵
۱۶	از نظر اگوست کنت، اعتبارِ عقلِ فلسفی و جایگاه آن در تأسیس فلسفه چیست؟	۰/۷۵
۱۷	کسانی که در جهان اسلام با فلسفه مخالفت می‌کردند، چه دلیلی برای این نظر خود داشتند؟	۱
۱۸	«عقل بالفعل» را تعریف کنید.	۱
۱۹	ابن سینا چگونه وجودِ شرّ و بدی را در عالمِ هستی تبیین می‌کند؟ به اختصار بنویسید.	۱
۲۰	مقصود از «اصالتِ وجود» چیست؟ و «میرداماد» طرفدارِ اصالت وجود بود یا ماهیت؟	۱/۵
۲۱	اصلِ مراتب داشتنِ وجود را در فلسفهٔ ملاصدرا، با ذکر تشبیهی که او به‌کار برده، توضیح دهید.	۱/۵
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲۰ / ۶ / ۱۴۰۰**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **شهریور ماه** سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) صحیح ص ۴ ب) غلط ص ۱۷ ج) غلط ص ۴۱ د) صحیح ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) وجود ص۳ ب) امکانی ص ۹ ج) دینی ص ۵۹ د) اشارات و تنبیهات ص ۸۰ هر مورد ۰/۲۵	۱
۳	الف)۱: سنخیّت ص ۱۹ ب)۲: وجوب و امکان ص ۴۴ ج)۲: دلیل و برهان ص ۵۴ د)۱: مزدا ص ۵۵ هـ) ۱: نور ص ۸۴ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۴	الف: امتناع ب: امکان ج) امکان ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف) ارسطو ص ۳۴ ب)کانت ص۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	زیرا شکلِ سه ضلعی از اجزای تعریفی مثلث و چیستی آن است، ۰/۲۵ و گویای ذات و حقیقت مثلث است. ۰/۲۵ ص ۵	۰/۵
۷	کرکگور- ویلیام جیمز – برگسون – کاتینگهام (ذکر دو مورد کافی است) ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	تحت تأثیر مطالعهٔ کتاب‌های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان ص ۵۷	۰/۵
۹	عقلِ اول ۰/۲۵ - موجودی روحانی و غیرمادی است. ۰/۲۵ ص ۶۲	۰/۵
۱۰	استدلال عقلی - شهود - وحی ص ۶۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۱۱	حکیم متألّه ص ۸۵	۰/۵
۱۲	رابطهٔ وجود بخشی میان علّت و معلول را رابطهٔ علیّت می‌گویند. ۰/۲۵ رابطه‌ای وجودی است که در آن، یک طرف، یعنی علت به طرف دیگر، یعنی معلول، وجود می‌دهد. ۰/۲۵ یعنی یک طرف، وابسته به طرفِ دیگر است. ۰/۲۵ مانند رابطهٔ دوستی نیست ۰/۲۵ که در ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود ۰/۲۵ و سپس میان آنها رابطهٔ دوستی برقرار می‌شود. ۰/۲۵ ص۱۴	۱/۵
۱۳	من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر که خودِ من و هر چیزِ دیگر به وسیلهٔ او خلق شده‌ایم تصوّری دارم. ۰/۲۵ این تصوّر نمی‌تواند از خودم باشد؛ ۰/۲۵ زیرا من موجودی متناهی هستم. ۰/۲۵ پس این تصوّر از وجودی نامتناهی است. ۰/۲۵ ص۳۵	۱
۱۴	به هر موجودی نگاه می‌کنیم، وجودش عین وابستگی و نیاز است. ۰/۵ موجودات وابسته باید به وجودی متّصل باشند که در ذات خود، غیرنیازمند و برخوردار باشد. ۰/۵ پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی‌نیاز و غیروابسته هستند. ۰/۵ ص ۴۶	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲۰ / ۶ / ۱۴۰۰**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **شهریور ماه** سال **۱۴۰۰**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۵	عقل از آن جهت که دربارهٔ موجودات و چگونگی آنها بحث می‌کند، مانند بحث دربارهٔ خدا و درجه حرارت آب و غیره، عقل نظری نام دارد. ۰/۷۵ عقل از آن جهت که دربارهٔ رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید، بحث می‌کند، عقل عملی نام دارد. ۰/۷۵ ص ۵۶	۱/۵
۱۶	اگوست کنت، عقل فلسفی و کار عقل را در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی خواند و گفت که نگاه فیلسوفان به جهان و هستی ناظر بر واقعیت نیست؛ بلکه ساختهٔ ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی است. ص ۵۸	۰/۷۵
۱۷	دلیل آنها این بود که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده است و دربردارندهٔ عقاید کسانی مانند سقراط و افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. ص ۶۱	۱
۱۸	در سومین مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیّت رسیده ۰/۵ و با تمرین و تکرار دانش‌هائی را کسب کرده است. ۰/۵ ص ۶۴	۱
۱۹	از نظر ابن سینا آنچه ظاهراً شرّ و بدی به نظر می‌رسد، مانند خزان یا مرگ و غیره، همگی در یک نظمِ کلّیِ جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهائی طبیعت کمک می‌کنند. ص ۸۱	۱
۲۰	از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است. واقعیت خارجی، مصداق و مابه ازاءِ وجود است. پس وجود است که اصیل است نه ماهیت. ۱ میرداماد قائل به اصالت ماهیت بود. ۰/۵ ص ۹۳	۱/۵
۲۱	از نظر ملاصدرا با این که هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۱ به کانون نور درخشانی تشبیه شده است. ۰/۵ ص ۹۵	۱/۵
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۳ /۲۴**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** الف)وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیّت وجه مشترک آنها می‌باشد. ب) از نظر ابن سینا، بی نهایت شدنِ تعدادِ اشیاءجهان، نیاز آنها را به واجب الوجودِ بالذات برطرف نمی‌سازد. ج) به نظر «نیلور»، افلاطون ابداع کنندهٔ خداشناسی فلسفی است. د) به عقیدهٔ فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلالِ عقلی امکان پذیر است. هـ) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علّت مشروط به وجود معلول می‌باشد.	۱/۲۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) حالت یک معلول را که ذاتاً ..... است، می‌توان به دو کفهٔ ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. ب) به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علتِ ..... می‌گویند. ج) از نظر فارابی، در ابتدای سلسلهٔ علت‌ها و معلول‌ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش ..... و ..... موجودات دیگر است. د) فیلسوفان الهی معتقدند که عقول(یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق ..... درک می‌کنند.	۱/۲۵
۳	**گزینهٔ درست را انتخاب نمایید:** الف) کدام اصل، پایهٔ برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است؟ ۱) مغایرت وجود و ماهیت ۲) تقدم علت بر معلول ب) اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجودِ علت تامه، معلول بوجود نمی‌آید، این فرد، « اتّفاق » به کدام معنا را پذیرفته است؟ ۱) نفی علیت ۲) نفی ضرورت ج) استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است؟ ۱) داشتن تصور از خالقی نامتناهی ۲) داشتن وجدان اخلاقی د) اولین فیلسوفی که عقل را به « نظری و عملی » تقسیم کرد که بود؟ ۱) ارسطو ۲) افلاطون	۱
۴	**هر یک از عبارات زیر عقیدهٔ کدام فیلسوف است؟** الف) «در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.» ۱) کرکگور ب) «ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.» ۲) کانت ۳) افلاطون	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۵	دو فیلسوف تجربه‌گرای اروپائی نام ببرید که می‌گفتند: «یا خدایی نیست و یا ما نمی‌توانیم وجود او را ثابت کنیم».	۰/۵
۶	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفهٔ مسلمان را بنویسید.	۰/۵
۷	افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم اُمور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید.	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۳ /۲۴**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۸	تفاوت حملِ «حیوان ناطق» بر انسان با حملِ «موجود» بر انسان چیست؟ توضیح دهید.	۱
۹	نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟ آن را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۰	به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی‌تواند خود به خود و بدون علت بوجود آید؟	۰/۷۵
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «علیت» با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۲	کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایتمندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید.	۱
۱۳	از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟	۱
۱۴	کدام فیلسوف یونانِ باستان از حقیقتی به نام «لوگوس» سخن گفته ؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید.	۱/۵
۱۵	به چه دلیل در دورهٔ دومِ حاکمیتِ کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانیِ مسائلِ دینی روی آوردند و نتیجهٔ آن چه بود؟	۱
۱۶	کدام عقیدهٔ کانت، تحولی عظیم در کارکردِ عقل به وجود آورد و او وظیفهٔ عقل را چه چیزی می‌دانست؟	۱/۵
۱۷	فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می‌دهند؟ توضیح دهید.	۱
۱۸	مدینهٔ فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینهٔ جاهله بنویسید.	۱
۱۹	با توجه به جغرافیای عرفانیِ سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید : الف) مشرق جهان ب) مغرب وُسطی	۱
۲۰	معنای این نظر که «وجود حقیقتی مشکک است» را توضیح دهید.	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲۴ / ۳ / ۱۳۹۹**	
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) غلط ص ۳ ب) درست ص ۱۲ ج) درست ص۳۳ د) درست ص۴۰ هـ) غلط ص ۴۱ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۲	الف) ممکن الوجود ص ۲۱ ب) ناقصه ص ۲۶ ج) واجب الوجود-علة العلل ص ۴۲ د) شهود ص ۵۰ هرمورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۳	الف) ۱) مغایرت وجود و ماهیت ص ۶ ب) ۲) نفی ضرورت ص ۲۶ ج) ۱) داشتن تصور از خالقی نامتناهی ص ۳۵ د) ۱) ارسطو ص ۵۳ هرمورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) ۳) افلاطون ص ۳۴ ب) ۱) کرکگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	هیوم-اوگوست کنت ص ۳۷ هرمورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱-جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲-انسان را موجودی هدفمند بشناسد و این هدف را مشخص کند. ص ۴۴ (دو مورد از ۵ موردی را که در صفحه ۴۴ ذکر شده است) هرمورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	عقل کلی – عقل جهانی ص ۵۲ هرمورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	در عبارت" انسان حیوان ناطق است"، حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت "انسان موجود است" رابطهٔ ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص۵	۱
۹	ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقروجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱/۲۵
۱۰	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵ ص ۱۹	۰/۷۵
۱۱	دیوید هیوم می‌گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهدهٔ خورشید و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خورشید علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵ ص ۱۸	۱/۵
۱۲	آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علة العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایندِ طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵ ص ۲۷	۱
۱۳	زیرا براساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدبر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب‌الوجود رسید. ۰/۵ ص ۳۶	۱
۱۴	هراکلیتوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نُطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند.۰/۲۵ ص ۵۱	۱/۵
۱۵	در این دوره، حکمای مسیحی تحت تاثیر مطالعهٔ کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی	۱

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴**	
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیهٔ کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ص ۵۴	
۱۶	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
۱۷	در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می‌گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، ۰/۵ باید توجه کنیم که فلسفه شاخه‌ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می‌تواند وارد این شاخه از دانش بشود. ۰/۵ ص۵۸	۱
۱۸	مدینه‌ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایلی آراسته‌اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینهٔ جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵ ص۷۱	۱
۱۹	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است.۰/۵ ب) مغرب وُسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۰	یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد.۰/۵ شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۰/۵ ص۸۷	۱
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر ، خدا قُوَّت

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۲ / ۶ / ۱۳۹۹**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشور در **نوبت شهریور** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** الف) وجود وجه اختصاصی موجودات، و ماهیت وجه مشترک آنها می‌باشد. ب) دکارت می‌گوید تصور من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر نمی‌تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی هستم. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده نمی‌تواند ویژگی بدن مادی باشد.	۰/۷۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) نام یکی از فلاسفهٔ بزرگ اروپا که با فلسفهٔ ابن سینا آشنا بود، و نظریهٔ «فرق وجود و ماهیت» راپایهٔ برهان خود در خداشناسی قرار داد ، ..... بوده است. ب) در قضیهٔ «عددپنج فرد است» رابطهٔ محمول با موضوع، رابطه‌ای ..... می‌باشد.	۰/۵
۳	**گزینهٔ درست را انتخاب کنید:** الف)حکمای ایران باستان، نخستین پرتو و مخلوق خداوند را چه نامیده‌اند؟ ۱) مزدا ۲) بهمن ب) به نظر کدام فیلسوف اروپایی دلایل اثبات وجود خداوند که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردود هستند؟ ۱) هیوم ۲) دکارت	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۴	تعیین کنید که رابطهٔ وجود با هر یک از موارد زیر،«وجوبی» است یا «امکانی» یا «امتناعی» ؟ الف) دیو ب) شریک خدا	۰/۵
۵	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه‌های درونی و عشق و عرفان برای اثبات وجود خدا استفاده کرده‌اند، نام ببرید.	۰/۵
۶	دو کاربرد عقل را در فلسفه بنویسید.	۱
۷	افلاطون، عقلی را که انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو عنوان یاد می‌کند، آنها را بنویسید.	۰/۵
۸	ارسطو بر اساس تقسیم عقل، علم و دانش را به دو دسته تقسیم می‌کند، آنها را نام ببرید.	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۹	تفاوت حمل «شکل سه ضلعی» بر «مثلث» با حملِ «موجود» بر «مثلث» چیست؟ توضیح بدهید.	۱
۱۰	«واجب الوجود بالذات» را تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۱	نظر فلاسفهٔ مسلمان را در مورد نحوهٔ درکِ «اصل علیت» بنویسید.	۱/۵
۱۲	«سنخیت علت و معلول» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۳	در پاسخ به این سوال که : آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می‌شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.	۱/۵
۱۴	یکی از برهان‌های ارسطو را بر اثبات وجود خدا و مبدأ نخستین بنویسید.	۱
۱۵	برهان وجوب و امکان ابن سینا را شرح دهید.	۱/۵
۱۶	در دورهٔ اولِ حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید.	۱/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحه دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۲ / ۶ / ۱۳۹۹**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشور در **نوبت شهریور** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱۷	نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید.	۱/۵
۱۸	در فلسفهٔ اسلامی وظیفهٔ «عقل فعال» چیست و مقام آن نسبت به انسان مانند چیست؟	۱
۱۹	دو مورد از ویژگی‌های رئیس مدینهٔ فاضله را از نظر فارابی نوشته و بیان کنید که این ویژگی‌ها در چه کسانی وجود دارد؟	۱
۲۰	با توجه به فلسفهٔ سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) حکیم متألّه ب) مشرق جهان	۱
۲۱	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را بنویسید.	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۱۳۹۹ / ۶ / ۲**	
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشوردر **شهریور ماه** سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) غلط ص ۳ ب) درست ص ۳۵ ج) درست ص۳۷	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۷۵
۲	الف) توماس آکوئیناس ص ۶ ب) وجوبی ص ۱۰	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۵
۳	الف) ۲) بهمن ص ۳۳ ب) ۱) هیوم ص ۳۶	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۵
۴	الف) امکانی ب) امتناعی ص۱۱	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۵
۵	ویلیام جیمز - برگسون (یا فیلسوفان دیگری که در کتاب نام برده شده اند.) ص ۳۸	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۵
۶	۱-قدرت تفکر و استدلال ۲-موجوداتی مجرد و برتر از عالم ماده ص ۵۰	هر مورد ۰/۵ — ۱
۷	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۵
۸	علم عملی - علم نظری ص ۵۳	هر مورد ۰/۲۵ — ۰/۵
۹	در عبارت«مثلث شکل سه ضلعی است» حمل شکل سه ضلعی بر مثلث یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر مثلث در عبارت مثلث موجود است، رابطهٔ ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	۱
۱۰	واجب الوجود بالذات: همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد ۰/۲۵ و این ضرورت از ناحیهٔ خود آن ذات است، ۰/۲۵ نه از ناحیهٔ یک امر بیرونی. ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۷۵
۱۱	به نظر آنها اصل علیت یک قاعدهٔ عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید ۰/۵ زیرا هر دادهٔ تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می‌گویند همینکه ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می یابد که پدیده‌ها خود بخود بوجود نمی‌آیند. ۰/۵ این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ ص ۱۹	۱/۵
۱۲	انسان علاوه بر این که درک می‌کند که هر حادثه علتی دارد، درک می‌کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی‌آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می‌شود. ۰/۵ مثلا برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۳	یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علة العلل معتقدند ۰/۲۵ می‌گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علة العلل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایتمندی زنجیرهٔ حوادث را انکار می‌کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵ ص ۲۷	۱/۵
۱۴	نمی شود که یک نظم و انتظام بر جهان حاکم باشد بدون اینکه موجودی جاویدان و برتر از ماده در کار باشد. (یا برهان دیگر ارسطو) ص ۳۴	۱
۱۵	وقتی به موجودات جهان نگاه می‌کنیم می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ذاتا ممکن الوجود می‌باشند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خروج از حالت تساوی نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته‌اند که آنها را پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۳	۱/۵
۱۶	در این دوره بزرگان کلیسا دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند، ۰/۵ حتی برخی عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند. ۰/۵ ایمان قوی را از آنِ کسی می‌دانستند که در برابر شبهه‌های عقل بایستد. ۰/۵ ص ۵۳	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲ / ۶ / ۱۳۹۹**	
دانش آموزان **بزرگسال و داوطلبان آزاد** سراسرکشوردر **شهریور ماه** سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان‌اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می‌کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
۱۸	این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان‌ها است. ۰/۵ نسبت آن مانند آفتاب است به چشم. ۰/۵ ص ۵۹	۱
۱۹	روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد ۰/۲۵ به عالی‌ترین درجات تفکر و تعقل رسیده باشد. ۰/۲۵ در پیامبر ۰/۲۵ و امامان ۰/۲۵ ص ۷۲	۱
۲۰	الف) حکیم متاله: کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته. ۰/۵ ص ۷۹ ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۱	۱- فلسفه مشاء، بخصوص اندیشه‌های مستدل ابن سینا ۰/۵ ۲- حکمت اشراق، اندیشه‌های سهروردی ۰/۵ ص ۸۵ (یا هر یک از دو مورد دیگر)	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلندی شما دردنیا و آخرت آرزوی ماست.

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۱۰ /۲۴**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۹** **(چاپ جدید-۹۹)**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** الف) میان انسان به عنوان یک «ماهیت» و «وجود»، رابطهٔ ذاتی برقرار است. ب) دیوید هیوم اصل علیّت را یک اصل تجربی می‌داند. ج) در اندیشهٔ حکمای ایران قدیم، مزدا همان خداوند است. د) از نظر هراکلیتوس، اشیای عالم همان کلمات عقل هستند که حقیقت برتر است. هـ) حیات تعقُّلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعهٔ اسلامی آغاز شد.	۱/۲۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) رابطهٔ علیّت مانند رابطهٔ دوستی نیست، بلکه رابطه‌ای..... است. ب) قبول غایتمندی در جهان، فقط با قبول علّتِ نخستین و ..... امکان پذیر است. ج) فیلسوفان مسلمان عالی‌ترین مرتبهٔ شهود را ..... می‌دانند. د) دانشمندانی که موضوعات اعتقادی دین را با استدلال و منطق مورد بحث قرار می‌دهند،..... نامیده می‌شوند.	۱
۳	**گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید:** الف) فیلسوفان غربی از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفهٔ (۱: افلاطون ☐ ۲: ارسطو ☐) آشنا شدند. ب) رابطهٔ محمول با موضوع خود، در قضیهٔ «زمین کروی است»، رابطهٔ (۱: امکانی ☐ ۲: وجوبی ☐) است. ج) به هر یک از عوامل پدید آورندهٔ یک معلول، علتِ (۱: تامه ☐ ۲: ناقصه ☐) می‌گویند. د) کامل‌ترین مرجع حکمت مشّاء، کتاب (۱: شفا ☐ ۲: انصاف ☐) ابن سینا است.	۱
۴	رابطهٔ وجود با هر یک از موضوع‌های زیر، وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟ الف) مایعِ جامد: ب) خداوند: ج) روح:	۰/۷۵
۵	هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف دربارهٔ خدا است؟ الف: دلیلِ وجود خداوند، عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است. ب: ضرورتِ وجود خداوند، از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی امکان‌پذیر است. ۱- کانت ۲- هیوم ۳- ویلیام جیمز	۰/۵
۶	جدول را کامل کنید: شرح دعای سحر: الف) مولّف: ..... اصول فلسفه و روش رئالیسم: ب) نویسندهٔ پاورقی‌ها: ..... بدایه الحکمه: ج) مولّف:	۰/۷۵
	ادامهٔ سوالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۱۰ /۲۴**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۹** **(چاپ جدید–۹۹)**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
	به سوال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید:	
۷	به ترتیب، وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات چیست؟	۰/۵
۸	نتیجه و لازمهٔ اصلِ«سنخیّت میان علّت و معلول» چیست؟	۰/۵
۹	دو کاربرد عقل در فلسفه را بنویسید.	۱
۱۰	وظیفهٔ عقل فعّال چیست ؟	۰/۵
۱۱	موسِّس اوّلین مکتب فلسفی در جهان اسلام چه کسی بود و به چه لقبی شهرت یافت؟	۰/۵
۱۲	با توجه به فلسفهٔ سهروردی، مفاهیم زیر را تعریف کنید: الف: حکیم متألِّه: ب: مغرب کامل:	۱
۱۳	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را نام ببرید.	۰/۵
	به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:	
۱۴	از نظر فیلسوفان مسلمان، چرا پدیده‌ها نمی‌توانند خود به خود به وجود آیند؟	۱
۱۵	برهان حرکتِ ارسطو را مبنی بر اثبات وجود خداوند بنویسید.	۱
۱۶	نظریهٔ «امکان فقریِ» صدر المتألهین را توضیح دهید.	۱
۱۷	«عقل نظری» را از نظر ارسطو تعریف کنید.	۱
۱۸	یکی از اَشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه بود، دلیل این مخالفان چه بود؟	۰/۷۵
۱۹	«عقل بالمَلکه» را تعریف کنید.	۱
۲۰	از نظر فارابی، هدف مردم مدینهٔ جاهله چیست؟ چرا؟	۱
۲۱	به نظر ابن سینا، چه چیزی باعث ایجاد خشوع و خشیت در نهاد دانشمند در برابر حق می‌شود؟	۰/۷۵
۲۲	معنای «اصالت ماهیّت» چیست و کدام فیلسوف اصالت ماهیّتی بود؟	۱
۲۳	مباحث عمومی فلسفه در کتاب اسفار ملاصدرا، با کدام مرحله از سیر و سلوک عرفانی تطبیق می‌کند؟ توضیح دهید.	۱
۲۴	بگویید که سبک زندگی کدام دسته از افراد بر اساس تقلید از دیگران شکل می‌گیرد؟	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

سربلندو پیروزباشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲۴ / ۱۰ / ۱۳۹۹**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۹** **(چاپ جدید–۹۹)**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) غلط (ص۳) ب) غلط (ص ۱۶) ج) صحیح(ص ۵۵) د) صحیح (ص ۵۵) هـ) صحیح (ص ۷۲) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۲	الف) وجودی (ص ۱۴) ب) علّت العلل(ص ۲۵) ج) وحی (ص۶۵) د) متکلّم(ص ۷۳) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۳	الف)۲- ارسطو (ص ۷) ب)۱- امکانی(ص۱۰) ج)۲- ناقصه(ص ۲۴) د)۱-شفا (ص ۸۰) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۴	الف) امتناعی ب) وجوبی ج) امکانی (ص ۱۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۵	الف) ۳: ویلیام جیمز ب) ۱: کانت (ص ۳۲) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۶	الف) امام خمینی (قدس سره) (ص ۱۰۰) ب) استاد مطهری (ص ۱۰۴) ج) علامه طباطبائی (ص ۱۰۵) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۷	وجود- ماهیّت (ص۳) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۸	نظم و قانونمندی معیّن میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها (ص۲۳)	۰/۵
۹	عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال ۰/۵ عقل به عنوان یک موجود متعالی و برتر از ماده ۰/۵ (ص ۵۳)	۱
۱۰	فیض رسانی به عقل انسان‌ها (ص۶۲)	۰/۵
۱۱	فارابی- معلّم ثانی (ص ۷۵) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	الف) کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند. ب) جهان تاریکی یا عالم ماده که بهره‌ای از نور ندارد. (ص ۸۵) (هرمورد ۰/۵)	۱
۱۳	حکمت مشاء – حکمت اشراق (و یا دو مورد دیگر) (ص ۹۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۴	زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. (ص ۱۷)	۱
۱۵	وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرِّکی است که خود آن، حرکت نداشته باشد؛ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند محرِّک دیگر است و آن نیز نیازمند محرِّک دیگر و این منجر به تسلسل می‌شود که عقلاً محال است. (ص ۳۴)	۱

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲۴ / ۱۰ / ۱۳۹۹**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۹** **(چاپ جدید–۹۹)**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۶	هر موجودی، وجودش عین وابستگی و نیاز است؛ موجود وابسته و نیازمند باید به وجودی که در ذات خود بی نیاز است، متصل باشد. پس؛ موجودات این جهان به وجودی بی نیاز وابسته هستند. (ص ۴۶)	۱
۱۷	عقل از آن جهت که دربارهٔ اشیاء و موجودات و چگونگی آنها بحث می‌کند، مانند بحث دربارهٔ خدا و کهکشان، عقل نظری نام دارد. (ص ۵۶)	۱
۱۸	آنها می‌گفتند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارندهٔ عقاید کسانی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی ناسازگار است. (ص ۶۱)	۰/۷۵
۱۹	در این مرحله، عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می‌تواند دانش‌ها را کسب کند. (ص ۶۴)	۱
۲۰	هدف مردم مدینهٔ جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذت‌ها است ۰/۵ آنها گمان می‌برند که اگر به این لذت‌ها دست یافتند، به سعادت رسیده و گرنه به بدبختی افتاده‌اند. (ص ۷۶)	۱
۲۱	از نظر ابن سینا، تأمل در رابطهٔ طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آنها می‌رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی‌دارد. (ص ۸۱)	۰/۷۵
۲۲	اصالت ماهیت: امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۷۵ – میرداماد ۰/۲۵ (ص ۹۳)	۱
۲۳	سفر از خلق به حق: در این سفر سالک می‌کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد. (ص ۹۰)	۱
۲۴	کسانی که کمتر اهل اندیشه‌ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. تصمیم‌گیری آنها تابع جوّ حاکم بر جامعه است. (ص ۱۰۸)	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قُوَّت

رشته :**ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه دوازدهم دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۰۴/ ۶ / ۱۳۹۸**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت شهریور** ماه سال **۱۳۹۸**			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** **الف) مقصود فلاسفه از « فطرت اوّل » همان حالت عادی ما در برخورد با مسائلِ هر روزِ زندگی است.** **ب) در زمان خلافت بنی عباس، ایران مرکز خلافت اسلامی شد.** **ج) اگر مفهومِ وجود، عینِ مفهومِ ماهیت بود، دیگر تصورِ هر ماهیّتی برای اثباتِ وجودِ آن کافی بود.** **د) « حادث » عبارت است از چیزی که « نیستی مقدّم بر هستی » برای او فرض نمی‌شود.** **هـ) با توجه به اصول حکمت متعالیه ، موجودات عالم از حیث وجودِ خود، ذات حق را نمایان می‌سازند.** **و) حکمت اِشراق، شیوه استدلالی محض را با سیر و سلوکِ قلبی همراه می‌سازد.** **ز) سهروردی برای تبیین نظام آفرینش از قاعدهٔ « امکان اشرف » استفاده کرده است.** **ح) فلسفه اسلامی، قومی و محلی است و خود را به جامعهٔ خاصی متعلّق می‌داند.**	۲
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** **الف) بحث درباره « وجود » به هر زبان که مطرح شود، به قلمروِ دانشِ ..... تعلّق دارد.** **ب) مورّخان فلسفه، اصالتِ ..... اروپائیان را تا حدّ زیادی متأثّر از فلسفه اسلامی می‌دانند.** **ج) قبولِ اصلِ « ..... » مستقل از اِدراکِ آدمی، مرز جدایی فلسفه از سفسطه است.** **د) نویسنده کتاب «شفا» ..... است.** **هـ) ابن سینا انسان را عالَمِ ..... می‌داند.** **و) مکتبِ کلامیِ ..... نهضتی ضدّ عقلی بود.** **ز) طبق نظرِ ملاصدرا مفهومِ ..... اصیل است و مفهومِ ..... اعتباری می‌باشد.**	۲
۳	**با توجه به «ملاک نیازمندی معلول به علت» هریک از موارد سمت راست با کدام یک ازگزینه‌ها در سمت چپ مرتبط است؟** **الف) نظریه متکلمان اسلامی** — **۱- فقر وجودی** **ب) نظریه حکمت متعالیه** — **۲- امکان ذاتی** **۳- حدوث**	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۴	**مابعدالطبیعه برای مطالعهٔ عمقِ واقعیّتِ اشیاء از چه روشی استفاده می‌کند؟**	۰/۵
۵	**با توجه به « سنخیّت علت و معلول» به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:** **الف) اصل سنخیّت علت و معلول به چه معناست؟** **ب) از این اصل چه نتیجه‌ای گرفته می‌شود؟**	۱
۶	**مؤسّسِ فلسفهٔ اسلامی یا فلسفهٔ نَبوی چه کسی است؟**	۰/۵
۷	**یک مورد از مواردی را که معتزله انکار می‌کردند، بنویسید:**	۰/۲۵
۸	**از منابع حکمت اِشراق، دو مورد را نام ببرید:**	۰/۵
۹	**چرا حُکما یا فلاسفه در استدلال‌های خود از « حُسن و قُبح » استفاده نمی‌کردند؟**	۰/۵
۱۰	**تشابه و تفاوت روشِ متکلمان و روشِ فلاسفهٔ مشائی چیست؟**	۱
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

رشته :**ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه دوازدهم دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۰۴/ ۶ / ۱۳۹۸**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت شهریور** ماه سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱۱	نویسندهٔ کتاب « شَواهد الربوبیّه » کیست؟	۰/۵
۱۲	در سفر چهارم یعنی سفرِ « فِی الخَلق بالحَقّ » سالک یا عارف چه کاری انجام می‌دهد؟	۰/۵
۱۳	نام دیگر نظریهٔ « تشکیکِ وجود» چیست؟	۰/۵
۱۴	طبق نظر ملاصدرا، اگر موجودی در مرتبهٔ وجودی خود از چنان شدّتی برخوردار باشد که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد، به تعبیر قرآن چه نام دارد؟	۰/۵
	هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:	
۱۵	الف) واجب الوجود :	۰/۵
	ب) علّت تامّه :	۰/۵
	ج) انوار قاهر :	۱
	د) معلوم بالذات :	۱
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۱۶	نظر ابن سینا در مورد « شرّ و بدی » در طبیعت چیست؟	۰/۵
۱۷	نظر متکلّمان در مورد « رابطهٔ عقل و دین» چیست؟	۱
۱۸	اگر به فرض، اصالت با ماهیّت باشد، سیمای جهان چگونه خواهد بود؟	۱
۱۹	در حکمت متعالیه با کمک نظریهٔ « تشکیکِ وجود » اختلاف موجودات چگونه تفسیر می‌شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقاداتی را که بر « نظرِ مخالفانِ اصل علیّت» وارد است، بیان کنید:	۱
۲۱	علامه طباطبائی با استفاده از اهمیّت علم حضوری، چگونه وجودِ اصلِ علیّت را اثبات کرد؟	۱
۲۲	از ویژگی‌های سنّتِ فلسفیِ فلاسفهٔ اسلامی « تفکّر و اخلاق » را توضیح دهید:	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۰۴ / ۶ / ۱۳۹۸**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **شهریور ماه** سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) صحیح (ص ۷) ب) غلط (ص ۲۰) ج) صحیح (ص ۳۱) د) غلط (ص ۴۹) هـ) صحیح (ص ۱۳۳) و) صحیح (ص ۹۳) ز) صحیح (ص ۱۰۰) ح) غلط (ص ۱۵۴) هر مورد (۰/۲۵)	۲
۲	الف) فلسفه (ص ۱۰) ب) عقل(ص ۲۵) ج) واقعیت/ وجود(ص ۲۸) د) ابن سینا (ص ۷۵) هـ) صغیر (ص ۷۸) و) اشاعره/اشعری (ص ۸۴) ز) وجود - ماهیت (ص ۱۲۹) هر مورد (۰/۲۵)	۲
۳	الف) ۳- حدوث (ص ۳۸) ب) ۱- فقر وجودی (ص ۱۲۲) هر مورد (۰/۲۵)	۰/۵
۴	روش عقلی / استدلال عقلی (ص ۵)	۰/۵
۵	الف) هر علتی معلول خاصی را ایجاد می کند/ هر معلولی از علتی خاص صادر می شود. (۰/۵) (ص ۴۱) ب) نظام معین هستی (۰/۵) (ص ۴۷)	۱
۶	فارابی (ص ۶۷)	۰/۵
۷	کر ام الکاتبین/ کرامات اولیا / معراج / صراط / میزان (ذکر یک مورد کافی است.) (ص ۸۵)	۰/۲۵
۸	حکمت یونان/ حکمت مشا / حکمت ایران / تعالیم اسلامی (ذکر دو مورد کافی است.) (ص ۹۶ و ۷) هر مورد (۰/۲۵)	۰/۵
۹	فلاسفه حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان می دانند/ درباره خداوند با معیار حسن و قبح قضاوت نمی‌کنند. (ص ۱۱۵)	۰/۵
۱۰	تشابه: هر دو صرفاً بر استدلال عقلی تکیه می‌کنند. (۰/۵) تفاوت: اصول و مبادی آنها (۰/۵) (ص ۱۱۴)	۱
۱۱	ملاصدرا / صدرالمتالهین (ص ۱۲۲)	۰/۵
۱۲	به هدایت مردم و کمک به آنها برای رسیدن به حق می‌پردازد. (ص ۱۲۵)	۰/۵
۱۳	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت (ص ۱۳۱)	۰/۵
۱۴	صمد (ص ۱۳۲)	۰/۵
۱۵	الف) آنچه وجود برایش ضرورت دارد/ رابطه موضوع با وجود، وجوبی یا ضروری است. (۰/۵) (ص ۳۳ و ۳۴) ب) وجود دهنده/ هستی بخش به معلول (۰/۵) (ص ۴۱) ج) تجلی نور الهی هستند/ سراسر قلمرو هستی را پر کرده اند/ مرتبه هریک بالاتر از دیگری است/ زنجیره طولی از فرشتگان را تشکیل داده اند. (۱) (ذکر دو مورد کافی است.) هر مورد (۰/۵) (ص ۱۰۲) د) چیزی که واقعیّت آن برای ما آشکار است/ خود آن بی واسطه در نزد ما حاضر می‌باشد/ به علم حضوری برای ما معلوم است (۱) (ذکر دو مورد کافی است.) هر مورد (۰/۵) (ص ۱۰۶)	۳
۱۶	آنچه به نظر ما شرّ و بدی یا نقص بعد از کمال است برای حفظ تعادل طبیعت لازم است.(۰/۲۵) زمینه ساز خیر و کمال بالاتر است. (۰/۲۵) (ص۷۶)	۰/۵
۱۷	عقل را در خدمت شریعت می‌دانند.(۰/۵) یعنی وظیفه و توانایی عقل تنها در دفاع از حقانیت دین است. (۰/۵) (ص ۱۲۳)	۱
۱۸	یک جدول با خانه‌های بی‌شمار (۰/۵) که هر خانه شکل و اندازه‌ای متفاوت دارد. (۰/۵) (ص ۱۳۰)	۱

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۰۴ / ۶ / ۱۳۹۸**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **شهریور ماه** سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۹	وجود، حقیقتی واحد است (۰/۵) اما شدّت و ضعف دارد/ دارای درجات مختلف است. (۰/۵) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (۰/۵) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (۰/۵) (ص۱۳۱)	۱
۲۰	اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می‌شوند، رابطه علیت برقرار باشد.۲- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیّت منتقل می‌کند، پس باید بین تکرار و علیّت، رابطه علیّت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص۱۴۰ و ۱۴۱)	۱
۲۱	نفس انسان با علم حضوری رابطه نفس را با خواسته ها/ اراده/ حالات/ کارهایی که در دایره وجودش رخ می‌دهد، درک و به علم حضوری مشاهده می‌کند که نفس، وجود دهنده به تمام آن‌هاست. (ص۱۴۲)	۱
۲۲	فلسفه تنها آموختن نیست. بلکه پیمودن یک راه تکامل در درون است. فیلسوف شدن با کمال و تعالی معنوی و اخلاقی توأم است. (ص ۱۵۲)	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قُوَّت

باسمه تعالی

رشته :**ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲–چاپ ۹۷**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۳۹۸/۱۰/۰۹**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** الف) معلومات معتزله که از پیشروان جبهه نفی و تعطیل بودند در حدود نقل و روایت احادیث بود. ب) همه اشیای واقعی در جهان، در ذهن ما به دو جزء «وجود» و «ماهیت» تحلیل می‌شوند. ج) تخلف ناپذیری نظام هستی، نتیجه اصل علیت است. د) در روش اشراقی، شیوه استدلالی محض با سیر و سلوک قلبی همراه می‌شود. هـ) طبق اصول فلسفه اشراق، شناخت عقلی و استدلالی نسبت به آفریدگار جهان به اوج می‌رسد. و) از نظر علامه طباطبائی ریشه اعتقاد به علیت، در علم حضوری و معلوم بالذات است.	۱/۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) نظر متکلمان اسلامی در زمینه ملاک نیازمندی معلول به علت، به نظریه ..... معروف است. ب) فارابی دیدگاه خود را درباره مدینه فاضله، از مبانیِ ..... خود الهام گرفته است. ج) سهروردی با الهام از قرآن کریم، از خداوند به ..... تعبیر می‌کند. د) فلسفه‌ای که صدرالمتألهین بنیان گذاشت، ..... نام دارد. هـ) پیروان اصالت ماهیت، ..... را نتیجه انتزاع ذهن می‌دانند. و) کتاب‌های بدایه الحکمه و نهایه الحکمه از آثار ارزنده ..... است.	۱/۵
۳	**نویسنده هر یک از کتاب‌های زیر را مشخص کنید:** الف) فصوص الحکم ب) نجات ج) مشاعر ۱- ملاصدرا ۲- ابن سینا ۳- فارابی ۴- سهروردی	۰/۷۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۴	راجر بیکن از نظر فلسفی و علمی به ترتیب، تحت تأثیر کدام اندیشمند مسلمان بود؟	۰/۵
۵	به چه دلیل معتزله کرامات اولیا را انکار می‌کردند؟	۰/۵
۶	نام دیگر نظریهٔ تشکیک وجود چیست؟	۰/۵
	با توجه به فلسفه سهروردی، اصطلاحات زیر را تعریف کنید:	
۷	الف) انوار قاهر	۰/۵
	ب) معلوم بالذات	۰/۵
	ج) مشرق اصغر	۰/۵

ادامه سوالات در صفحه دوم

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته :**ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲–چاپ ۹۷**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: **۱۳۹۸/۱۰/۰۹**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۸	روش مابعدالطبیعه چیست و چه تفاوتی با روش علوم گوناگون دارد؟	۰/۷۵
۹	واجب الوجود را با ذکر مثالی تعریف کنید:	۰/۷۵
۱۰	علت تامه را با ذکر مثال تعریف کنید:	۰/۷۵
۱۱	در فلسفه مشاء، عالمی که واسطهٔ میان واجب الوجود بالذات و طبیعت است، چه نام دارد و وظایف موجودات آن عالم چیست؟	۰/۷۵
۱۲	ابن سینا چه چیز را منشأ کرامات و معجزات می‌داند؟ به اختصار توضیح دهید:	۰/۷۵
۱۳	از منابع حکمت اشراق، حکمت مشاء را شرح دهید:	۱
۱۴	تفاوت روش کلامی و فلسفه مشاء را توضیح دهید:	۱/۵
۱۵	«سفر من الخلق الی الحق» به چه معناست و با کدام مبحث اسفار مطابقت دارد؟	۱/۵
۱۶	نتیجهٔ اعتقاد به اصالت وجود را شرح دهید:	۱/۵
۱۷	نظریهٔ فقر وجودی را شرح دهید:	۱/۵
۱۸	نظر فلاسفه جدید غرب دربارهٔ منشأ اعتقاد به علیت را شرح دهید:	۱/۵
۱۹	از ویژگی‌های سنت فلسفی اسلامی، وسعت نظر را توضیح دهید:	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلندو پیروزباشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲– چاپ ۹۷**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۰۹ / ۱۰ / ۱۳۹۸**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	الف) غلط ص۱۳ ب) صحیح ص۲۹ ج) غلط ص۴۷ د) صحیح ص۹۳ هـ) غلط ص۱۳۳ و) صحیح ص۱۴۲ هر مورد ۰/۲۵	۱/۵
۲	الف) حدوث ص۴۱ ب) ما بعدالطبیعی ص۶۴ ج) نور الانوار ص۱۰۰ د) حکمت متعالیه ص۱۲۳ هـ) وجود ص۱۲۹ و) علامه طباطبایی ص۱۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۱/۵
۳	الف) ۳ یا فارابی ص۶۲ ب) ۲ یا ابن سینا ص۷۵ ج)۱ یا ملاصدرا ص۱۲۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۴	ابن سینا – ابن هیثم ص۲۵	۰/۵
۵	اگر کسی جز پیامبر کار خارق العاده انجام دهد با معجزه انبیا اشتباه می شود. ص۸۵	۰/۵
۶	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت. ص۱۳۱	۰/۵
۷	الف)سلسله ی طولی از فرشتگان که هم رتبه و هم درجه اند و نسبت به یکدیگر حالت علیت و وجود بخشی دارند. ص۱۰۲ ب) معلومی که ذات و حقیقت آن در نزد ذهن عالم حضور دارد و به علم حضوری درک می شود یا بی واسطه است. ص۱۰۶ ج) مرتبه ضعیفی از علم حضوری انسان نسبت به نفس خود. ص۱۰۹ هر مورد ۰/۵	۱/۵
۸	روش تعقلی ۰/۲۵– مطالعه در چهره های ظاهری اشیاء وظیفه علوم گوناگون است، اما فلسفه به مطالعه در عمق واقعیت اشیا می پردازد. ۰/۲۵،چنین تعمقی در اشیا به روش تجربی که روش علوم گوناگون است مقدور نیست. ۰/۲۵ ص ۵	۰/۷۵
۹	موضوعی که ضرورتا و وجوبا وجود دارد. ۰/۵ مثال خدا ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۷۵
۱۰	مجموعه عواملی که با بودن آنها معلول به وجود می آید و با نبود آنها به وجود نمی آید. یعنی شرط لازم و کافی است. ۰/۵ هر مثال صحیح ۰/۲۵ ص ۴۱	۰/۷۵
۱۱	عقول ۰/۲۵ این مجردات هم فیض هستی را از واجب الوجود به عالم طبیعت منتقل می کنند ۰/۲۵ و هم واسطه تکامل موجودات هستند ۰/۲۵ ص ۵۳ و ۵۴	۰/۷۵
۱۲	ابن سینا قوت نفس انسان را منشاء کرامات و معجزات میداند ۰/۲۵ به نظر او نفس آدمی از طریق اطاعت از احکام شریعت و انجام عبادات به مرتبه ای می رسد۰/۲۵ که طبق قوانین جهان میتواند در آن تصرف کند ۰/۲۵ ص۷۹	۰/۷۵
۱۳	سهروردی با حکمت مشاء و به ویژه افکار ابن سینا آشنایی داشت. ۰/۲۵ او از کتب عرفانی و رمزی ابن سینا بهره برده بود . ۰/۲۵ اجزایی از حکمت مشرقی ۰/۲۵ و قطعاتی ا ز کتاب الانصاف ابن سینا را در دسترس داشت. ۰/۲۵ ص۹۶	۱
۱۴	مبانی و مقدمات متکلمان با فلاسفه مشاء متفاوت است. ۰/۵ متکلمان غالبا استدلال خود را بر اساس حسن و قبح عقلی استوار می کنند. ۰/۵ اما حکما حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان میدانند و درباره خداوند و جهان هستی با این معیار ها قضاوت نمی کنند. ۰/۵ ص۱۱۴	۱/۵
۱۵	در این مرحله سالک از طبیعت و برخی عوالم ماورای طبیعی عبور کرده و به ذات حق واصل میشود۰/۵ با مباحث کلی درباره احوال وجود۰/۵ که مقدمه ی بحث توحید است مطابقت دارد. ۰/۵ ص۱۲۵	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲– چاپ ۹۷**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۰۹ / ۱۰ / ۱۳۹۸**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱۶	چون مفهوم وجود امری واحد است و درباره هر چیزی که به کار رود معنایی یکسان دارد ۰/۵ یعنی مفهوم وجود مشترک معنوی است ۰/۵ پس با این دیدگاه تمام زوایای جهان را حقیقتی مشترک یعنی وجود پر میکند ۰/۵ ص۱۳۰	۱/۵
۱۷	ملاصدرا معلولیت و وابستگی موجودات را ناشی از ضعف مرتبه ی وجودی آنها میدانست ۰/۵ اگر موجودی ضعف و نقص و فقر وجودی داشته باشد به علت نیاز دارد۰/۵ ولی اگر وجودی غنای ذاتی داشته باشد و صمد باشد مثل خدا نیاز به علت ندارد. ۰/۵ ص۱۳۲	۱/۵
۱۸	به نظر فلاسفه جدید غرب علیت یک رابطه عقلانی و خارجی نیست بلکه ناشی از عادت ذهنی است۰/۵ تکرار یک حادثه به دنبال حادثه دیگر باعث اعتقاد ما به علیت میشود۰/۵ بنابراین علیت رابطه ای جعلی و قراردادی است که ذهن در اثر عادت، میان حوادث برقرار میکند ۰/۵ ص۱۳۹	۱/۵
۱۹	فلسفه اسلامی هیچگاه قومی و محلی نبوده و دیدگاهی به وسعت بشریت دارد۰/۵ حکمای اسلامی همواره عناصر مثبت را از فرهنگ های دیگر گرفته و در نظام فکری خود جذب کرده اند و همواره امکان گفتگو میان فیلسوفان اسلامی و دیگر متفکران وجود داشته است۰/۵ ص۱۵۴	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلندو پیروزباشید.

توجه : بیان جواب‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قوّت

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲–چاپ ۹۸**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تاریخ امتحان: **۰۹/ ۱۰ / ۱۳۹۸**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد**: الف) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز دارد. ب) ارسطو معتقد بود که بدون موجودی جاودان و برتر از ماده، وجود نظم و انتظام در جهان محال است. ج) فلاسفهٔ الهی، توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی را پرتوی از عقل مجرّد می‌دانند. د) هراکلیتوس معتقد به حقیقتی به نام لوگوس بود که به معنای عقل و نطق می‌باشد.	۱
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید**: الف) همهٔ موجودات از نظر «وجود» با هم اشتراک دارند و اختلاف آنها از جهت ..... می باشد. ب) دیوید هیوم که اساساً تجربه گرا است، امکان معرفت از طریق ..... و بدون ..... را رد می کند. ج) کانت ضرورت وجود خدا را از طریق ..... اثبات کرده است. د) اعتقاد به خدایی می تواند به زندگی معنا بدهد که به کمک .....و منطق وجودش را پذیرفته باشیم و در ارتباط ..... با او زندگی کنیم. هـ) حکمای ایران باستان معتقد بودند که ..... همان خدا است و با .....ِ خود، جهانیان را آفریده است.	۲
۳	**هر یک از گزینه‌ها عقیدهٔ کدام شخصیت درباره عقل می باشد**: الف) انسان برخوردار از مراتبی از عقلِ جهانی و کلی می‌باشد. ب) عقل، ذاتی انسان است و همان نُطق می‌باشد. ج) عقل عامل تضعیف ایمان می‌باشد. د) عقل بعنوان عامل شناسایی مفاهیم ذهنی است. ۱- ارسطو ۲- افلاطون ۳- هیوم ۴- کانت ۵- بزرگان کلیسا از قرن ۳ تا ۹ م	۲
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۴	دو فیلسوفی را که در اروپا در بین قرن های ۱۳ تا ۱۵ میلادی، دیدگاه‌های ابن سینا را ترویج کردند، نام ببرید:	۰/۵
۵	رابطهٔ هر یک از مفاهیم زیر را با محمول وجود تعیین نمایید: (واجب، ممکن، ممتنع) الف) شریک خدا ب) کوه الماس ج) انسان د) خداوند متعال	۱
۶	هر یک از اصول زیر چه نتیجه ای در پی دارد؟ الف) اصل علیت: ب) اصل سنخیت:	۱
۷	هر یک از موارد زیر عقیدهٔ چه شخص یا اشخاصی بوده است؟ الف) یا خدایی نیست یا نمی‌توانیم او را اثبات کنیم. (دو نفر) ب) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است. ج) ایمان هدیه‌ای الهی می‌باشد.	۱

ادامه سؤالات در صفحه دوم

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲–چاپ ۹۸**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	تاریخ امتحان: **۰۹/ ۱۰ / ۱۳۹۸**	تعداد صفحه: **۲**
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت دی** ماه سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۸	از میان معیارهای یک زندگی معنادار که بعد از پذیرش وجود خداوند مطرح می‌شوند؛ یک مورد را بنویسید:	۰/۵
۹	از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آنها وحی می‌باشد، دو مورد دیگر را نام ببرید:	۱
۱۰	دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را بنویسید:	۱
۱۱	معلم اول و معلم ثانی به ترتیب لقب کدام فلاسفه بوده است؟	۱
۱۲	در مورد کتب ابن سینا به دو سوال زیر پاسخ دهید: الف) کدام کتاب او مختصر کتاب شفا می‌باشد؟ ب) کدام کتابش شامل آخرین دیدگاه‌های او در حکمت می‌باشد؟	۱
۱۳	سه اصل از اصول فلسفی ملاصدرا را نام ببرید:	۱/۵
۱۴	مهم‌ترین کتاب فلسفی ملاصدرا که با الهام از مراحل عرفانی نگاشته شده، کدام است؟	۰/۵
۱۵	کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می‌باشد؟	۱
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۱۶	از نظر فلاسفه مسلمان چگونه می‌توان از اصل امتناع اجتماع نقیضین، نتیجه گرفت که پدیده ها خود بخودی بوجود نمی‌آیند؟	۱
۱۷	فارابی عقل فعال را به چه چیزی تشبیه کرده است و چرا؟	۱
۱۸	از نظر فارابی دو وجه تشابه مدینه فاضله را با بدن سالم انسان بنویسید:	۱
۱۹	ابن سینا وجود شرّ و بدی را در طبیعت چگونه توضیح داده است؟	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲– چاپ ۹۸**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۰۹ / ۱۰ / ۱۳۹۸**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) غلط (ص۵) ب) صحیح (ص ۳۴) ج) صحیح (ص۵۰) د) صحیح (ص۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۲	الف) ماهیت (ص۳) ب) استدلال عقلی – تجربه (ص۱۸) ج) اخلاق (ص ۳۷) د) عقل – روحی یا معنوی (ص۴۴) هـ) مزدا –خرد (ص۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۲
۳	الف) ۲- افلاطون (ص۵۲) ب) ۱- ارسطو (ص۵۳) ج) ۵- بزرگان کلیسا در قرن ۳ تا ۹ (ص ۵۳) د) ۴-کانت (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۵)	۲
۴	آلبرت کبیر - راجر بیکن (ص۷)	۰/۵
۵	الف) ممتنع ب) ممکن ج) ممکن د) واجب (ص ۱۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۶	الف)ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ب) نظام معین در جهان (ص ۲۵) (هر مورد ۰/۵)	۱
۷	الف) هیوم – اگوست کنت ب) ویلیام جیمز (برگسون هم درست است) ج) کرکگور (ص۳۸) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۸	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد (یا هر یک از مواردپنج گانه ای که در کتاب آمده) (ص ۴۴)	۰/۵
۹	عقل - شهود (ص ۶۲) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۰	۱- عقل به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی ۲- عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت (ص۵۹) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۱	ارسطو - فارابی (ص۷۱) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۲	الف) نجات ب)اشارات و تنبیهات (ص ۷۵) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۳	اصالت وجود - وحدت حقیقت وجود - تشکیک وجود (ص۸۶ و ۸۷) (هر مورد ۰/۵)	۱/۵
۱۴	اسفار اربعه (ص۸۴)	۰/۵
۱۵	نقد ارکان ماتریالیسم(یا فلسفه های جدید) – بیان یک دوره فلسفه اسلامی (ص ۸۹) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۶	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد،(۰/۵) به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد و این محال است. (۰/۵) (ص ۵۹)	۱

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲– چاپ ۹۸**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۱۰ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۰۹ / ۱۰ / ۱۳۹۸**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **دی ماه** سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	به آفتاب تشبیه کرده (۰/۵) زیرا عقل فعال برای انسان درست مانند آفتاب است نسبت به چشم که عامل بینایی می شود (۰/۲۵)یعنی عقل فعال با افاضه ی خود در قوه عقل آدمی، سبب فعالیت عقلی و ادراک حقایق می شود. (۰/۲۵) (ص۵۹)	۱
۱۸	زیرا هر عضو آن متناسب با ویژگی خود وظیفه ای دارد و آن را به نحو احسن انجام می دهد. (۰/۵) و همانطور که در بدن انسان، برخی از اندام‌ها بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی تقدم دارند. (۰/۵) (ص۷۲)	۱
۱۹	او می گوید در یک نگاه کلی به طبیعت متوجه می شویم که تمام اموری که به ظاهر بی نظمی هستند، در واقع برای اعتدال طبیعت (۰/۵) و کمال نهایی آن و در یک نظم کلی لازم می باشند. (۰/۵) (ص ۷۶)	۱
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قُوَّت

باسمه تعالی

رشته :**ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	تعداد صفحه: **۲**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۸/۰۳/۱۸**	نام و نام خانوادگی :
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۸**			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** الف) ابن سینا مؤسّس فلسفه اسلامی یا نَبَوی است. ب) فخر رازی انتقاد از فلسفه را وظیفه شرعی خود می‌دانست. ج) از نظر شیخِ اشراق، هر مشرقِ نفس نسبت به مشرقِ بالاتر در حُکمِ مشرق است. د) فلاسفه بعد از سهروردی ، انوارِ مُدبّر را «عالم مثال»، یا « عالم ملکوت» نامیده اند. هـ) متکلمان برای عقل در کنار دین، ارزش مستقل قائل هستند. و) وجود، امری واحد است و در مورد هرچیزی به کار رود، معنایی یکسان دارد. یعنی مفهومِ وجود، مشترکِ معنوی است. ز) براساس نظر برخی از فلاسفه غرب، «علّیّت » رابطه‌ای جعلی و قراردادی میان حوادث جهان است. ح) از نظر خاور شناسان با مرگ «ابن رشد » حیاتِ فلسفی مشرق زمین خاموش شده است.	۲
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) در میان اقسامِ وجود اگر موضوع، ذاتی باشد که نه از وجود اِبا دارد و نه از عدم ،آن موضوع را « ..... الوجود » می‌نامند. ب) علتِ ..... شرطِ لازم و کافی برای به وجود آمدنِ معلول است. ج) فارابی در برهان تسلسلِ علل، از اصلِ تقدّمِ ..... استفاده کرده است. د) در دیدگاه فارابی، نسبتِ رئیس مدینه فاضله به مدینه، مانند نسبتِ ..... به طبیعت است. هـ) در میانِ متکلّمان، مکتبِ کلامیِ ..... نهضتی ضدّ عقلی بود. و) طبق نظر سهروردی آنان که هم در صُوَر برهانی و هم در اشراق و عرفان به حدّ کمال رسیده‌اند « ..... » نامیده می‌شوند. ز) حُکما کلام را « حکمتِ ..... » و فلسفه را « حکمتِ برهانی » نامیده‌اند. ح) طرفدارانِ « اصالت وجود» ، ماهیت را نتیجه انتزاعِ ذهن و امری ..... می‌دانند.	۲
۳	**هریک از موارد سمت راست با کدام یک ازگزینه‌ها در سمت چپ مرتبط است؟** الف) برای تبیین نظام آفرینش از قاعده امکان اشرف استفاده کرد. ب) کلامِ شیعه را به اوج خود رساند. ج) حکمت متعالیه را بنیان نهاد. د) نویسنده کتابِ «اصول فلسفه و روش رئالیسم» است. ۱- ملاصدرا ۲- محی الدین عربی ۳- خواجه نصیر الدین طوسی ۴- علامه طباطبایی ۵- سهروردی	۱
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۴	خاستگاه فلسفه اسلامی را در کجا باید جستجو کرد؟	۰/۵
۵	موضوعِ مابعدالطبیعه یا فلسفه چیست؟	۰/۵
۶	نام مرکزی که هارون به توصیه وزیر خود، برای تجمّع اهل علم و فلسفه تأسیس کرد، چه بود؟	۰/۵
۷	متکلمان اسلامی « ملاک نیازمندی معلول به علت » را چه می‌دانند؟	۰/۵

(ادامه سؤالات در صفحه دوم)

باسمه تعالی

رشته :**ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	تعداد صفحه: **۲**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	ساعت شروع: **۸ صبح**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۸/۰۳/۱۸**	نام و نام خانوادگی :
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۸**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	*سؤالات (پاسخ نامه دارد.)*	نمره
۸	از اصلِ« ضرورتِ علّی و معلولی» چه نتیجه‌ای گرفته می شود؟	۰/۵
۹	مبحث چهارم از سلوکِ عقلی ملاصدرا که با سفر چهارم عرفا یعنی« سفر فی الخلق بالحق» مطابق است، به چه موضوعاتی اختصاص دارد؟	۰/۵
۱۰	علامه طباطبایی با توجه به کدام نوع علم، رابطه نفس انسان را با افعال و حالات خود، بدون واسطه می داند؟	۰/۵
۱۱	ویژگی‌های سنّتِ فلسفیِ فلاسفه اسلامی را نام ببرید. (سه مورد)	۰/۷۵
	هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:	
۱۲	الف) قدیم	۰/۵
	ب) ارباب انواع	۰/۷۵
	ج) علم حصولی	۰/۵
	د) معلوم بالذات	۰/۷۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۱۳	آیا از نظر حُکما « شکّاک واقعی » وجود دارد؟ چرا؟	۰/۷۵
۱۴	نظر ابن سینا در مورد آنچه در طبیعت، « شرّ و بَدی » نامیده می شود، چیست؟	۱
۱۵	برخوردهای فکری عُرفا و متکلمان با فلاسفه، چه تأثیری بر سرنوشت فلسفه اسلامی گذاشت؟	۱
۱۶	نظر ملاصدرا درباره « رابطه عقل و دین » چیست؟	۱
۱۷	نام نظریه ملاصدرا در پاسخ به مسأله «ملاک نیازمندی معلول به علت » چیست و بر اساس این نظریه « صمد » چگونه موجودی است؟	۱/۵
۱۸	با توجه به مبانیِ حکمت متعالیه، منظور از « تشکیکِ وجود » چیست؟	۱
۱۹	در صورت اعتقاد به «اصالت ماهیت » سیمای جهان چگونه ترسیم می‌شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقادهایی را که به نظریه مخالفان اصلِ علّیّت وارد است، بیان کنید.	۱
	جمع نمره	۲۰

سربلند و پیروز باشید.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه 2**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **8 صبح**	مدّت امتحان: **90 دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **2**	تاریخ امتحان : **18 / 03 / 1398**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **1398**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
1	الف) غلط (ص67) ب) صحیح (ص 87) ج) غلط (ص109) د) صحیح (ص102) هـ) غلط(ص 123) و) صحیح(ص130) ز) صحیح (ص140) ح) صحیح (ص151) (هر مورد 0/25)	2
2	الف) ممکن (ص34) ب) تامّه (ص41) ج) علت بر معلول (ص 43) د) عقل فعّال / عقل دهم (ص64) هـ) اشاعره / اشعری (ص84) و) حکیم متألّه (ص 94) ز) جدلی (ص 115) ح) اعتباری (ص 129) (هر مورد 0/25)	2
3	الف) 5- سهروردی (ص100) ب) 3- خواجه نصیرالدین طوسی (ص115) ج) 1– ملاصدرا (ص123) د) 4- علامه طباطبایی (ص 138) (هر مورد 0/25)	1
4	متن اسلام یا بطن اسلام (ص15)	0/5
5	وجود محض یا مطلق وجود یا وجود بدون قید و شرط یا وجود (ص 4)	0/5
6	بیت الحکمه یا خزانه الحکمه (ص21)	0/5
7	حدوث (ص38)	0/5
8	تخلف ناپذیری یا حتمیت نظام هستی یا وجوب یا قطعیت (ص 47)	0/5
9	مباحث نفس (0/25) و معاد (0/25) (ص 125)	0/5
10	علم حضوری (ص142)	0/5
11	1- تفکر و اخلاق 2- پیوند سازمانی 3- وسعت نظر (ص 152 تا 154)	0/75
12	الف) سابقه نیستی ندارد / نیستی مقدم بر هستی برایش فرض نمی شود. (ص39) ب) زنجیره‌ای عرضی از فرشتگان / هم رتبه و هم درجه‌اند./ نسبت به هم جنبه وجودبخشی ندارند./ تدبیر امور طبیعت بر عهده ایشان است. (ص 102) (ذکر سه مورد کافی است) ج) علم به اشیاء و امور خارجی که از طریق صورت‌های علمی/ ذهنی حاصل می‌شود. (ص104) د) آنچه واقعیت آن نزد ما حاضر باشد/ با علم حضوری به آن علم داریم./ علم ما به آن مستقیم / بی واسطه است. (ص105) (ذکر سه مورد کافی است)	2/5

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه 2**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **8 صبح**	مدّت امتحان: **90 دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **2**	تاریخ امتحان : **18 / 03 / 1398**	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **1398**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
13	خیر **(0/25)** زیرا شکاک‌ترین شکاکان هم در عمل ناچار از واقع بینی و قبول اصل واقعیت می باشد.**(0/5)** **(ص28)**	0/75
14	طبیعتِ هر شیء ، آن را به سوی کمال سوق می‌دهد **(0/25)** آنچه به نظر ما شرّ و بدی یا نقص بعد از کمال است **(0/25)** مانند سیل، طوفان، زلزله، پژمردن گل و .... **(0/25)** برای حفظ تعادل طبیعت لازم است/ زمینه ساز خیر و کمال بالاتر است. **(0/25)** **(ص76)**	1
15	به فلسفه اسلامی تحرک / رونق بخشیدند **(0/5)** افق‌های تازه‌ای پیش روی فلاسفه گشودند. **(0/5)** **(ص 113)**	1
16	عقل و دین حقیقت واحدی هستند/ از یک منبع سرچشمه گرفته‌اند. **(0/5)** اگر عقل بدرستی حرکت کند، به نتیجه‌ای خلاف دین نمی‌رسد و بالعکس. **(0/5)** **(ص 123)**	1
17	فقر وجودی **(0/5)** اگر وجودی در مرتبه خود از چنان شدتی برخوردار باشد **(0/25)** که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد **(0/25)** غنای ذاتی دارد **(0/25)** و بی‌نیاز مطلق است. **(0/25)** **(ص132)**	1/5
18	وجود، حقیقتی واحد است **(0/5)** اما شدّت و ضعف دارد/ دارای درجات مختلف است. **(0/5)** یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست **(0/5)** ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. **(0/5)** **(ص131)**	1 1
19	یک جدول با خانه‌های بی‌شمار **(0/5)** که هر خانه شکل و اندازه‌ای متفاوت دارد. **(0/5)** **(ص 130)**	1
20	**1-** اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می‌شوند، رابطه علیت برقرار باشد.**2-** اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیّت منتقل می‌کند، پس باید بین تکرار و علیّت، رابطه علیّت برقرار باشد. **(ذکر یک مورد کافی است)** **(ص140 و 141)**	1
	جمع نمره	**20**

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قُوَّت